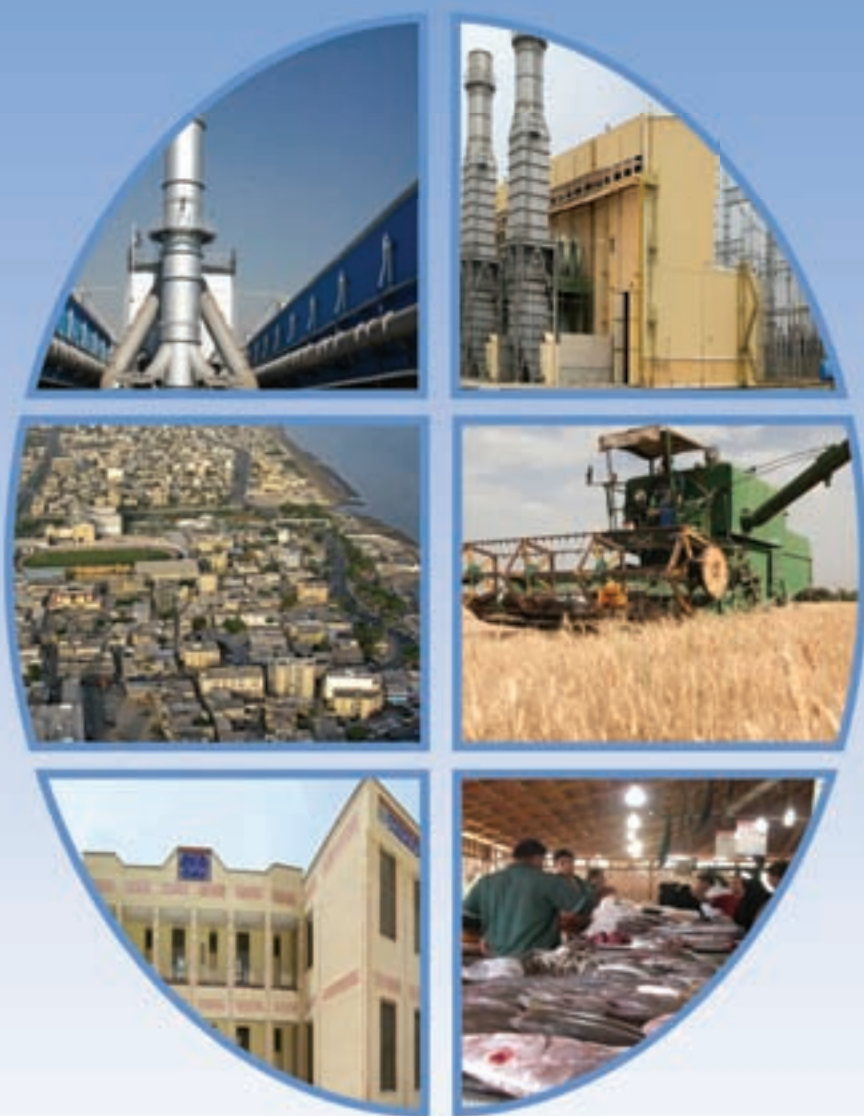

فصل ششم

شکوفایی استان هرمزگان

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس ۱۴ دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی

پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی در بهمن ماه ۱۳۵۷ و به دنبال آن استقرار نظام جمهوری اسلامی، تغییر و تحول بنیادین در عرصه‌های گوناگون اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در کشور ایجاد نموده است. اکثر زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در استان هرمزگان از نسل انقلاب و میراث انقلاب اسلامی است. ایجاد تأسیسات و زیرساخت‌های توسعه و سایر اقدامات مهم، طی سه دهه‌ای که از حیات انقلاب اسلامی می‌گذرد، تأثیر بسیار شگرفی بر چهره اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان ما گذاشته است. از طرفی با تأمین و تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص، شرایط مساعدی جهت تحقق اهداف اصیل انقلاب و رفاه، عمران و آبادی منطقه هرمزگان به ارمغان آورده و با توجه به توانمندی‌های تجاری، دریایی، کشاورزی و شیلاتی که در این استان وجود دارد، هم‌اکنون استان هرمزگان از لحاظ کمی و کیفی در اکثر شاخص‌ها به میانگین ملی نزدیک شده و قابل قیاس با دهه‌های قبل از انقلاب نیست. اکنون با بخشی از این دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی آشنا می‌شویم.

الف) دستاوردهای اقتصادی

جمعیت و اشتغال: یکی از شاخص‌های متعارف رشد و توسعه در جوامع در حال توسعه کاهش نرخ رشد جمعیت و کنترل مولد است. در این خصوص جمعیت استان هرمزگان طی این سه دهه با نرخ رشد حدود ۲/۷۴ درصد افزایش یافته و از حدود ۷۰ هزار نفر در سال ۱۳۵۷ به ۱/۴ میلیون نفر در سال ۱۳۸۵ رسیده، یعنی دو برابر شده است.

برای مطالعه

جدول ۱-۶ — مقایسه شاخص‌های اشتغال قبل و بعد از انقلاب (۱۳۸۸-۱۳۵۵)

شاخص	سال ۱۳۵۵ (درصد)	سال ۱۳۶۵ (درصد)	سال ۱۳۷۵ (درصد)	سال ۱۳۸۸ (درصد)
نرخ بیکاری	۱۰/۵	۱۱/۹	۸/۵	۶/۹
نرخ اشتغال	۸۹/۵	۸۸/۱	۹۱/۵	۹۳/۰۱

بنگاه‌های کوچک اقتصادی و زود بازده: یکی از اقدامات اساسی و طرح‌های بی‌سابقه در سال‌های اخیر در استان، بنگاه‌های کوچک اقتصادی زود بازده است که هدف از ایجاد آن تقویت کارآفرینی، افزایش فرصت‌های شغلی و توزیع عادلانه منابع مالی بین اقشار مختلف جامعه و به‌ویژه ساکنین مناطق محروم است که در اواخر سال ۱۳۸۴ خیلی زود جایگاه ویژه‌ای در بحث اشتغال‌زایی پیدا کرد و یکی از عوامل مهم رشد سرمایه‌گذاری در بخش‌های تعاونی و خصوصی در استان گردید.

شکل ۱-۶- صنعت گلین چرم در روستای کنارو

بورس: فعالیت بورس منطقه‌ای هرمزگان با هدف توسعه سرمایه‌گذاری و مشارکت اقتصادی از اواخر سال ۱۳۸۴ آغاز شده و برای دستیابی به جایگاه واقعی خود مسیر نسبتاً طولانی پیش رو دارد. اما در همین مدت کوتاه توانسته است به موفقیت‌های قابل توجهی دست پیدا کند. هم‌اکنون بورس در بندرعباس و کیش در حال فعالیت است که در کل مدت فعالیت آن (۱۳۸۴ لغایت پایان ۱۳۸۷) تعداد ۱۳۴۰۸ هزار سهم در تالار بورس و اوراق بهادار استان معامله شده است.

شکل ۲-۶- بورس در هرمزگان

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

گمرک: استان هرمزگان به واسطه نوار ساحلی طولانی و امکانات و قابلیت‌های بالقوه، از قدیم الایام از موقعیت ویژه‌ای برای ورود و خروج کالا برخوردار بوده است. با وجود این، ارزش واردات از گمرک‌های استان در سال ۱۳۵۵ فقط ۷۱ میلیارد ریال و ارزش صادرات غیر نفتی نیز ۳/۳ میلیارد بوده است؛ اما هم‌اکنون پس از گذشت سه دهه از حاکمیت نظام جمهوری اسلامی با عنایت به توسعه و گسترش زیربنای اساسی استان و سرمایه‌گذاری‌های هنگفت در زمینه ساخت اسکله‌های بزرگ، تحول عظیمی در امر صادرات و واردات و تخلیه و بارگیری کالاهای نفتی و غیرنفتی صورت گرفته است.

شکل ۳-۶- صادرات کالا

ب) دستاوردهای اجتماعی، فرهنگی

آموزش و پرورش: یکی از ابعاد توسعه همه جانبه استان، علاوه بر گسترش سوادآموزی توسعه مراکز آموزشی در مقاطع گوناگون تحصیلی است که با حمایت دولت و تلاش مسئولین و مشارکت‌های مردمی و افراد خیر از ۷۰۱ مدرسه در سال ۱۳۵۵ به بیش از ۳۶۴۰ مدرسه در ۱۳۸۵ رسیده است و میزان باسوادی از ۳۲/۸ سال ۱۳۵۵ به ۸۲/۴ در سال ۱۳۸۵ افزایش یافته که بیانگر تحول قابل ملاحظه‌ای در سوادآموزی است.

شکل ۴-۶

آموزش فنی حرفه‌ای: هم اکنون یازده مرکز ثابت و ۱۹۹ مرکز آزاد فنی حرفه‌ای در استان به تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بازار کار در بخش‌های مختلف اقتصادی مشغولند. به نظر شما آموزش فنی حرفه‌ای با آموزش چه مهارت‌هایی می‌تواند در ایجاد اشتغال در استان نقش داشته باشد؟

آموزش عالی: تمامی دانشگاه‌های موجود در استان میراث عظیم انقلاب و موفقیت و تلاش مسئولین استان در زمینه گسترش و تربیت نیروی انسانی متخصص محسوب می‌شوند. در حال حاضر، اکثر شهرستان‌های استان دارای دانشگاه هستند که خود گویاترین تصویر برای تحول علمی طی سالیان اخیر در استان است. در بندرعباس دانشگاه‌های هرمزگان، پیام نور، علوم پزشکی، علوم و فنون دریایی، آزاد اسلامی، دانشکده کشتی‌سازی و صنایع دریایی، دانشکده پرستاری، مراکز علمی کاربردی، تربیت معلم، آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای و... در حال فعالیت می‌باشند.

شکل ۵-۶- دانشگاه هرمزگان، دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس

فرهنگ: با توجه به اهمیت قابل توجهی که فرهنگ و هنر در تعالی زندگی انسانی دارد، استان ما در گذشته یکی از استان‌های محروم و فاقد هر نوع امکانات فرهنگی بوده است؛ اما طی سال‌های انقلاب شاهد توسعه چشمگیر صنعت چاپ و نشر، انتشار گسترده مطبوعات، کتابخانه‌ها، مجتمع‌های فرهنگی و هنری، توسعه گسترده شبکه‌های صدا و سیما، تولید وسیع برنامه‌ها و شبکه‌های داخلی و خارجی به خصوص در مراکز استانی هستیم. از ۷ کتابخانه در سال ۱۳۵۵ هم اکنون بیش از ۳۹ کتابخانه در استان در حال فعالیت‌اند.

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شکل ۶-۶ - مجتمع فرهنگی سنایی کیش - کتابخانه جناح بستک

آیا روزنامه‌های محلی استان را می‌شناسید؟

تربیت بدنی: ورزش و تربیت بدنی استان را می‌توان از جمله بخش‌هایی دانست که در طول دوران پرافتخار انقلاب شاهد تحولات بزرگی بوده است. توسعه و گسترش مکان‌های ورزشی، تفریحی در سطح محلات شهری و ساخت سالن‌های چند منظوره ورزشی در سطح شهرستان‌ها بخصوص مناطق روستایی و نقاط پرجمعیت شهری سبب شده است تا دوران پر از موفقیت و افتخارات بزرگ را سپری کند. هم‌اکنون این استان دارای بیش از ۱۳۸ مکان ورزشی ۵۸ سالن عمومی ۱۰ سالن ورزش روستایی و ۱۱ استادیوم است و در سال‌های اخیر ۲۹۲ ورزشکار از استان ما به تیم ملی دعوت شده‌اند.

شکل ۶-۷ - مجموعه ورزشی خلیج فارس بندرعباس

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری: تعداد آثار ثبت شده در استان ۲۷۱ اثر است. طی دو سفر هیأت دولت به استان، دوازده منطقه از مناطق استان به عنوان مناطق نمونه گردشگری انتخاب شدند و همچنین راه اندازی نخستین سامانه اطلاع رسانی چهارزبانه و کشتی گردشگری می تواند در توسعه گردشگری استان مؤثر باشد.

شکل ۸-۶- گردشگری در هرمزگان

بهداشت و درمان: یکی از شاخص های اساسی توسعه انسانی و اجتماعی هر جامعه ای وضعیت کمی و کیفی ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و سطح دسترسی افراد جامعه در نقاط شهری و روستایی به این خدمات است. در طول سال های پس از انقلاب، توجه ویژه ای به برنامه های بهداشتی به ویژه در مناطق محروم و دور افتاده استان شد و گام های بلند و مهمی در عرصه آموزش و مراقبت های بهداشتی، نظافت و تغذیه، بهبود وضعیت آب آشامیدنی و تأسیسات بهداشتی و ساخت خانه بهداشت، درمانگاه و بیمارستان برداشته شد. هم اکنون از دو بیمارستان در سال ۱۳۵۵ به ۲۲ بیمارستان افزایش یافته است.

شکل ۹-۶- مرکز دیالیز بندرعباس

فعالیت ✓

– وضعیت بهداشت و درمان را در گذشته و حال در شهر و روستای محل زندگی خود بررسی کنید و جهت استفاده دیگران نتیجه را در تابلو مدرسه نصب نمایید.

.....

عمران روستایی و شهری : قبل از انقلاب استان ما از لحاظ عمران روستایی و شهری در محرومیت به سر می برد؛ به طوری که تقریباً تمامی روستاهای استان به جز تعداد محدودی بدون آب لوله کشی، برق و راه بودند. برق رسانی به روستاهای محروم و ایجاد تأسیسات زیربنایی از قبیل شبکه راه های روستایی، مخابرات و... از اقدامات دولت پس از انقلاب است. در واقع در این سال ها حدود ۱۶۰۸ روستا برق رسانی، ۱۴۹۱ روستا دارای تلفن و ۹۰٪ از روستاها آبرسانی و ۹۲٪ از کل روستاهای استان از راه ارتباطی برخوردار شده اند و در حال حاضر جمعیت تحت پوشش آب بهداشتی به ۹۹/۸ درصد رسیده است.

شکل ۱۰-۶ – نمونه هایی از فعالیت های عمرانی در هرمزگان

پ) دستاوردهای تولیدی

کشاورزی : در زمینه تولیدات محصولات کشاورزی در استان، بعد از انقلاب تحولی بزرگ صورت گرفته است، به طوری که سطح زیر کشت محصولات کشاورزی از ۵۰ هزار هکتار در قبل از انقلاب به ۳۱۱/۶ هزار هکتار رسیده است. طرح‌ها و اقدامات گسترده‌ای نیز در زمینه فعالیت‌های زراعی و باغی انجام شده است که عبارتند از : ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی، احداث سایت‌های گلخانه‌ای، سیستم‌های آبیاری تحت فشار، احداث کانال‌های آبیاری، اصلاح تقویم کاشت با شرایط منطقه، استفاده از کودهای ریز مغذی و کشت مکانیزه، کنترل و نظارت صحیح برداشت غلات و فعالیت‌های آبخیزداری.

شکل ۱۱-۶- سیستم آبیاری تحت فشار

جدول ۲-۶- رتبه استان در تولید محصولات کشاورزی

رتبه	۱	۱	۲	۳
محصولات باغی				

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

دامپروری: خوشبختانه در نتیجه اتخاذ سیاست‌های مناسب مدیریتی و حمایتی از بخش دام در سال‌های اخیر استان در تولید انواع محصولات دامی از توسعه مناسبی برخوردار شده است یکی از دلایل افزایش تولیدات دامی آغاز بهره‌برداری از مجتمع‌های دامپروری در استان است.

شیلات: استان هرمزگان از گذشته دور یکی از مهمترین کانون‌های فعالیت صید و ماهیگیری در کشور بوده است و در طی سال‌های اخیر طرح‌ها و اقدامات ارزنده‌ای در جهت گسترش صنعت شیلات و پرورش آبزیان انجام شده است که عبارتند از: افزایش انواع شناورهای صیادی (قایق، لنج و کشتی)، ایجاد بنادر صیادی جدید، صنایع شیلاتی، تعاونی صیادی، شناسایی و راه‌اندازی مراکز پرورش میگو در نوار ساحلی. این اقدامات نقش مهمی در افزایش تولید آبزیان، رونق اقتصادی، توسعه منطقه و اشتغال‌زایی داشته است. هرمزگان، هم‌اکنون رتبه اول تولید آبزیان و تعداد شناورهای صیادی و رتبه دوم سطح مزارع میگوی پرورشی در کشور را داراست.

شکل ۱۲-۶- مراکز پرورش میگو - صید آبزیان - اسکله صیادی جوادالائمه پارسیان

فعالیت

– در شهرستان شما در زمینه توسعه کشاورزی (زراعی، باغی، دامداری، شیلات) چه فعالیت‌هایی انجام شده است؟ .....

صنایع و معادن : قبل از انقلاب اسلامی، صنعت استان هرمزگان محدود به ۱۴ کارگاه کوچک بود ولی امروزه این استان در رده استان‌های صنعتی قرار گرفته است و از دهه هفتاد تاکنون مجموعه‌ای از صنایع مختلف، اجرای طرح‌های بزرگ عمرانی و صنعتی، مناطق آزاد تجاری و صنعتی قشم و مناطق ویژه اقتصادی در استان هرمزگان ایجاد شده است تا آن‌جا که این استان به قطب تولید آلومینیوم کشور تبدیل شده است. با بهره برداری از واحدهای فولادی نیز هم اکنون استان ما قطب سوم فولاد کشور است که این خود در سطح قابل توجهی باعث اشتغال شده است. گرچه بخش معدن همسو و متناسب با بخش صنعت توسعه نیافته است ولی صنایع کانی غیرفلزی نقشی مهم در ساخت صنعتی استان دارند. با این حال، طی گذشت سه دهه از انقلاب بیش از ۸۷۰ کارگاه صنعتی و ۱۴۳ معدن به مجموعه کارگاه‌های صنعتی، معدنی استان ما افزوده شده است.

شکل ۱۳-۶- صنایع فولاد هرمزگان و کاوه جنوب

شهرک‌های صنعتی : شهرک‌های صنعتی مکان‌های طراحی شده‌ای هستند که با برنامه‌ریزی صنعتی اصولی با شعار زیست محیطی، واحدهای صنعتی را دور هم جمع کرده شیوه‌ای جدید را در راه صنعتی شدن ترسیم می‌نمایند. گرچه راه‌اندازی و توسعه

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شهرک‌های صنعتی در استان ما از سال ۱۳۶۶ و با شهرک صنعتی بندرعباس (۱) آغاز شد، ولی هم اکنون تعداد آن‌ها به سیزده شهرک و چهار واحد صنعتی رسیده است.

شکل ۱۴-۶- شهرک صنعتی

فعالیت

- ۱- چند مورد از صنایع و معادن استان را نام ببرید.
- ۲- شهرک‌های صنعتی بیشتر در کدام شهرستان‌های استان استقرار دارند؟

ت) دستاوردهای امور زیر بنایی

راه و حمل و نقل: در زمینه راه نیز شاهد تحولات چشمگیری پس از انقلاب در استان می‌باشیم به طوری که با دارا بودن راه‌های زمینی، هوایی، دریایی و ریلی نقش مهمی در بخش حمل و نقل کشور دارد. تا قبل از انقلاب اسلامی، کل راه‌های زمینی استان هرمزگان ۲۱۶۵ کیلومتر بوده و تا ۱۳۸۸ به ۸۷۱۷ کیلومتر رسیده است. راه‌های هوایی استان شامل: فرودگاه بین‌المللی بندرعباس، قشم و کیش است. در زمینه راه دریایی امروزه استان ما به عنوان دروازه اصلی صادرات و واردات کالاهای غیرنفتی و نفتی محسوب می‌گردد و بنادر بزرگ شهید رجایی و باهنر با بیش از ۴۵ نوع اسکله تخلیه و بارگیری می‌کنند که در سال ۱۳۸۵ پذیرای تعداد ۳۶۵۷ فروند شناور بالای هزار تن بوده‌اند. روزانه حدود ۱۰ کشتی بزرگ (بالای هزار تن) به این بندار وارد می‌شوند. راه آهن بندرعباس نیز

یکی دیگر از افتخارات انقلاب در زمینه حمل و نقل در استان هرمزگان محسوب می‌شود که دارای ۱۰۴۳ کیلومتر خط اصلی و ۲۷۰ کیلومتر خط فرعی است. در نیمه اول سال ۱۳۸۹ تعداد ۵۵۹۵۸۰ نفر مسافر و ۷۸۷۳۲۲۱ هزار تن بار از طریق راه آهن بندرعباس جابه‌جا شده است. این خط آهن در راهروهای ترانزیتی راه آهن جمهوری اسلامی ایران جایگاه ویژه‌ای دارد.

شکل ۱۵-۶- سیستم‌های حمل و نقل در استان

فعالیت ✓

— آیا می‌دانید از بندرعباس با قطار به کدام استان‌های کشورمان می‌توان سفر کرد؟

.....

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

نفت و گاز: در فصل گذشته با توانمندی‌های استان در زمینه نفت و گاز آشنا شدید. استان به واسطه قابلیت‌های نفتی و گازی که دارد بعد از انقلاب مورد توجه قرار گرفت و هم اکنون شاهد به بار نشستن بزرگترین صنایع وابسته در این منطقه هستیم با توجه به نیاز کشور و منطقه به انرژی‌های حاصل از سوخت فسیلی و فرآورده‌های مربوط به آن، در سال‌های اخیر طرح‌ها و پروژه‌های جدیدی در زمینه نفت و گاز در استان ما در حال اجراست.

شکل ۱۶-۶- پالایشگاه نفت

بیشتر بدانیم

طرح‌های در حال اجرا در زمینه نفت و گاز استان عبارتند از:

- ۱- طرح احداث پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس: با اجرای این طرح روزانه به میزان ۳۴/۷ میلیون لیتر بنزین در روز تولید می‌گردد.
- ۲- طرح احداث پالایشگاه نفت فوق سنگین هرمز: هدف از این پروژه پالایش ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام فوق سنگین و تولید بیش از ۱۵ میلیون لیتر بنزین و نفت کوره است.
- ۳- افزایش ظرفیت پالایشگاه از ۲۳۲ به ۳۲۰ بشکه در روز: با اجرای این پروژه خوراک پالایشگاه ۳۸ درصد نسبت به طراحی ۱۸ درصد نسبت به وضعیت کنونی افزایش می‌یابد.
- ۴- طرح افزایش تولید بنزین پالایشگاه بندرعباس: هدف عمده این طرح افزایش تولید بنزین از ۱۰ به ۱۴/۸ میلیون لیتر با استاندارد ۲۰۰۵ اروپا می‌باشد.
- ۵- طرح تأمین خوراک پالایشگاه از طریق جزیره قشم: با ۱۴ کیلومتر لوله گذاری زیر دریا و ۵۳ کیلومتر در خشکی که ظرفیت آن انتقال ۴۸۰ هزار بشکه در روز می‌باشد.

درس ۱۵ چشم‌انداز آینده استان

استان ما از جمله چهار استان ساحلی جنوب کشور است که مانند دیگر استان‌های کشور در مدت سی و سه سالی که از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذرد از برکات انقلاب اسلامی بی‌بهره نبوده و با توجه به دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی که در درس قبل بررسی شد استان ما نیز قابلیت‌هایی برای توسعه دارد که عبارتند از: موقعیت حساس و استراتژیک و استقرار فضایی ویژه در دهانه تنگه هرمز، برخورداری از ۱۴ جزیره در خلیج فارس، شرایط آب و هوایی و اقلیم ویژه برای توسعه کشت خارج از فصل و کشت گلخانه‌ای، برخورداری از ذخایر ارزشمند آب‌زبان، وجود ذخایر عظیم گاز، حجم عظیم آب‌های روان، همجواری با منطقه پارس جنوبی، برخورداری از مجموعه‌ای از زیر ساخت‌ها و زیر بناهای ویژه و موقعیت نسبی بازرگانی و... مجموعه این شرایط، قابلیت‌ها

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

و ظرفیت‌هایی را برای توسعه استان فراهم ساخته است. لذا استان ما هم می‌تواند در آینده در بسیاری از زمینه‌ها به رشد و شکوفایی برسد. تحقق این امر نیازمند توجه بیشتر مسئولان و آگاهی و عزم جوانان عزیز هرمزگانی دارد که با شناخت محیط خود و آگاهی از توان‌های بالقوه و بالفعل استان برای رسیدن به هرمزگانی آباد و شکوفا تلاش کنند. اما باید توجه داشت که در مسیر توسعه استان تنگناها و محدودیت‌هایی نیز وجود دارد که در این جا به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

عمده‌ترین محدودیت‌ها و تنگناهای توسعه استان

- ۱- گستردگی و تعدد، گنبدها و تشکیلات نمکی که بخش عظیمی از منابع آب و خاک استان را شور و غیرقابل استفاده کرده است.
- ۲- مخاطرات ناشی از مخاطرات طبیعی، ماسه‌های روان، بیابان‌زایی و استمرار خشکسالی در سال‌های گذشته همراه با گرایش منفی در تولید مراتع و کمبود سرمایه‌گذاری در جهت حفظ جنگل‌ها، مراتع و آب و خاک
- ۳- عدم برخورداری از شبکه راه‌های ارتباطی مناسب و سریع، بین منطقه‌ای و درون استانی
- ۴- وجود مناطق محروم و حاشیه‌ای و برخی از چالش‌های اجتماعی

فعالیت

– شما برای رفع محدودیت‌ها و تنگناهای استان به‌عنوان یک شهروند و یا یکی از مدیران آینده استان چه راهکارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟ .....

اهداف توسعه در بخش‌های مختلف

- ۱- کشاورزی: (زراعی، باغی، دام و طیور، شیلات)
  - بهبود کیفی محصولات زراعی به منظور ارتقاء و بهبود امنیت و ایمنی غذایی و رقابت در بازارهای صادراتی
  - تقویت و ارتقاء مدیریت تولید در شرایط خشکسالی و کاهش مخاطرات ناشی از آن
  - توسعه سیستم‌های آبیاری قطره‌ای به منظور افزایش راندمان مصرف آب و صرفه‌جویی در منابع آب
  - برقراری امنیت سرمایه‌گذاری در زیر بخش امور دام
  - افزایش سهم آبزیان در الگوی مصرف
  - توسعه و تکمیل زیرساخت‌های مجتمع‌های آبی‌پروری در نواحی ساحلی و جزایر استان

شکل ۱۷-۶- فعالیت‌های زیر ساخت توسعه بخش کشاورزی

۲- منابع طبیعی

- حفاظت، احیاء، توسعه و بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی (جنگل، مرتع، آبخیزداری و بیابان‌زدایی)
- توانمندسازی ساختار منابع طبیعی و زیست محیطی استان
- اشاعه فرهنگ منابع طبیعی و اخلاق زیست محیطی

شکل ۱۸-۶- حفاظت و توسعه منابع طبیعی (حرا)

۳- منابع آب

- توسعه و حمایت از سرمایه گذاری در بخش های تولید و توزیع آب
- مهار آب های سطحی به منظور تأمین نیاز روز افزون توسعه استان

شکل ۱۹-۶- مهار آب های سطحی

۴- صنعت و معدن

- توسعه صنایع پایه و بزرگ مقیاس استان با اولویت صنایع فولاد، آلومینیوم، صنایع دریایی و پتروشیمی با تأکید بر صادرات محصولات صنایع مذکور
- تلاش در جهت ایجاد و توسعه فضای مناسب جهت گسترش فعالیت های صنعتی در استان
- توسعه صنایع معدنی و بهره برداری بهینه از منابع معدنی

شکل ۲۰-۶- نمایی از صنایع هرمزگان

۵- فرهنگ و هنر

- تقویت و تحکیم وحدت ملی و مذهبی در سطح استان و پرهیز از تشدید قوم‌گرایی
- تلاش در راستای افزایش تولیدات فرهنگی و بومی اعم از کتاب، فیلم...
- مطالعه، حفظ و مرمت میراث فرهنگی استان و تجهیز و بازسازی مناطق دیدنی استان

۶- بازرگانی

- توسعه صنایع بسته‌بندی، ذخیره‌سازی و انبارداری محصولات کشاورزی
- توسعه ظرفیت‌های صادراتی استان با رویکرد افزایش سهم نسبی بخش خصوصی در تجارت خارجی
- اصلاح و نوسازی شبکه توزیع کالا در استان

۷- حمل و نقل: (جاده‌ای، هوایی، ریلی، دریایی)

- احداث و توسعه بزرگراه‌ها و آزاد راه‌ها
- توسعه خدمات در پایانه‌های عمومی بار و مسافر و خدمات بین راهی
- توسعه و نوسازی ناوگان هوایی
- ارتقای ایمنی و کارایی، و کاهش تعداد سوانح و حوادث هواپیماهای تجاری
- برقی کردن محور ریلی بافق - بندرعباس
- اتصال بندرلنگه و عسلویه به راه آهن سراسری

شکل ۲۱-۶- حمل و نقل ریلی و دریایی در اسکله شهید رجایی

۸- محیط زیست

- توسعه صنعت اکوتوریسم
- توسعه مناطق حفاظت شده تا سطح ۱۰ درصد مساحت استان (استاندارد جهانی) به منظور حفاظت از منابع ژنتیکی و تنوع

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

- سنجش میزان آلاینده‌های آب، خاک و هوا و جمع‌آوری اطلاعات و برنامه‌ریزی جهت کاهش آلودگی‌های محیط زیست تا حد ممکن
- ساماندهی و مدیریت سواحل و بنادر و اسکله‌ها و مدیریت زباله‌ها، پسماندها و فاضلاب‌های شهری
- ۹- بهداشت و درمان
- آموزش و توانمندسازی جامعه درمقابل بیماری‌ها و امراض
- افزایش دسترسی بیماران دیالیزی به خدمات سلامت
- افزایش کیفیت خدمات آزمایشگاهی
- افزایش پوشش خانه‌های بهداشت روستایی

شکل ۲۲-۶- توسعه کیفیت آزمایشگاه

- ۱۰- آموزش عالی
- بهینه‌سازی امکانات و فضای کالبدی متناسب با سرانه استاندارد به ازای هر دانشجو
- کارآمد کردن نظام آموزش عالی استان
- توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و ترویج فکر خلاق و ارتقای فرهنگ علم‌دوستی، اطلاع‌رسانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
- ۱۱- عمران روستایی: (برق، آب، مسکن)
- ارائه خدمات به موقع (با کیفیت مطلوب در بخش‌های مختلف به مشترکین)
- تأمین آب شرب و بهداشتی و اجرای شبکه‌های جمع‌آوری و دفع فاضلاب در مناطق روستایی
- حفظ و نگهداری و توسعه و بازسازی شبکه‌های آبرسانی مطابق نرخ رشد جمعیت و ضرورت تعویض شبکه‌های آبرسانی
- مطالعه طرح ساماندهی سکونتگاه‌های روستایی در کلیه بخش‌های استان

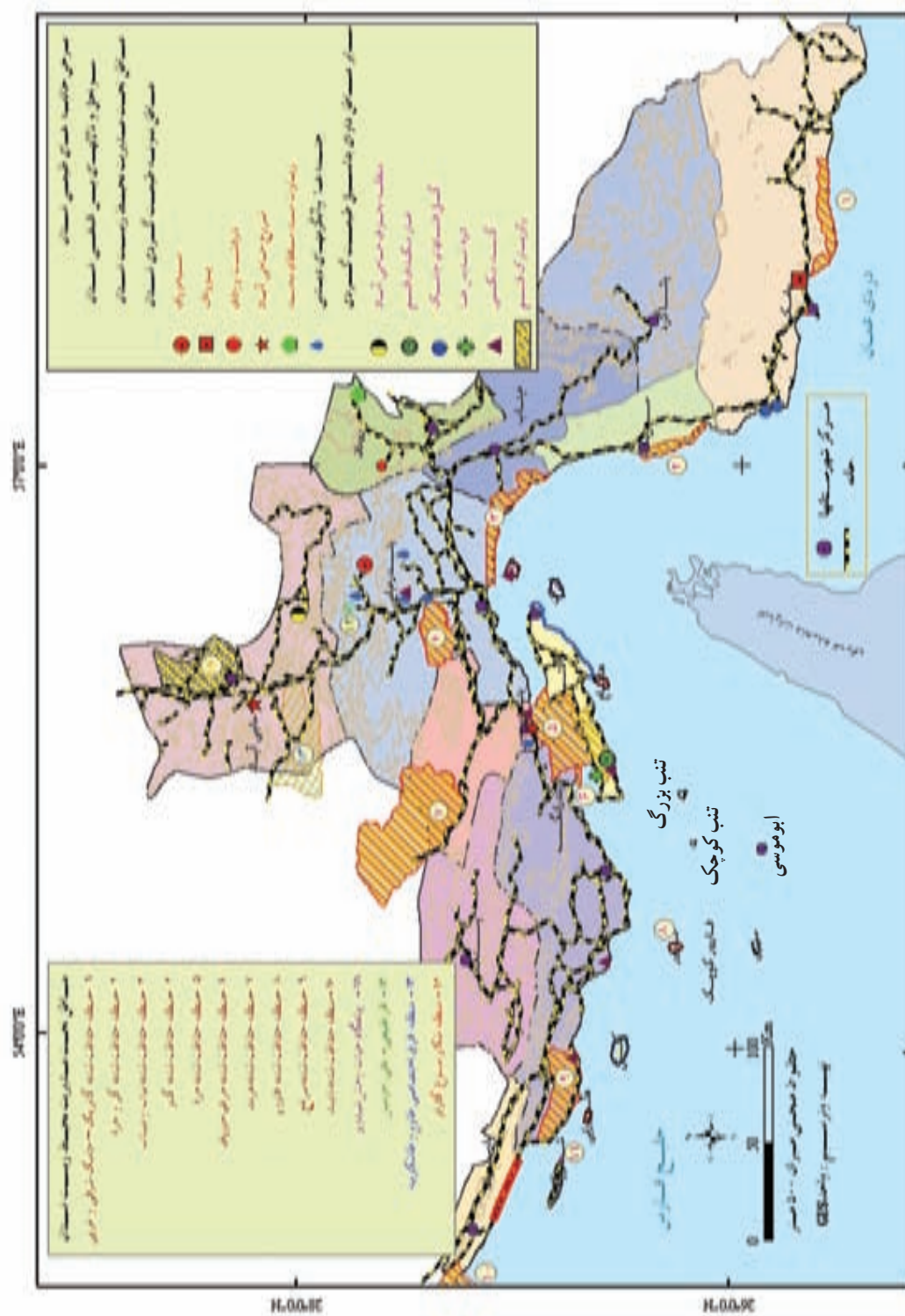

- توسعه نظام بیمه‌ای مسکن روستایی
- ارتقاء استانداردهای بهداشتی در واحدهای مسکونی روستایی

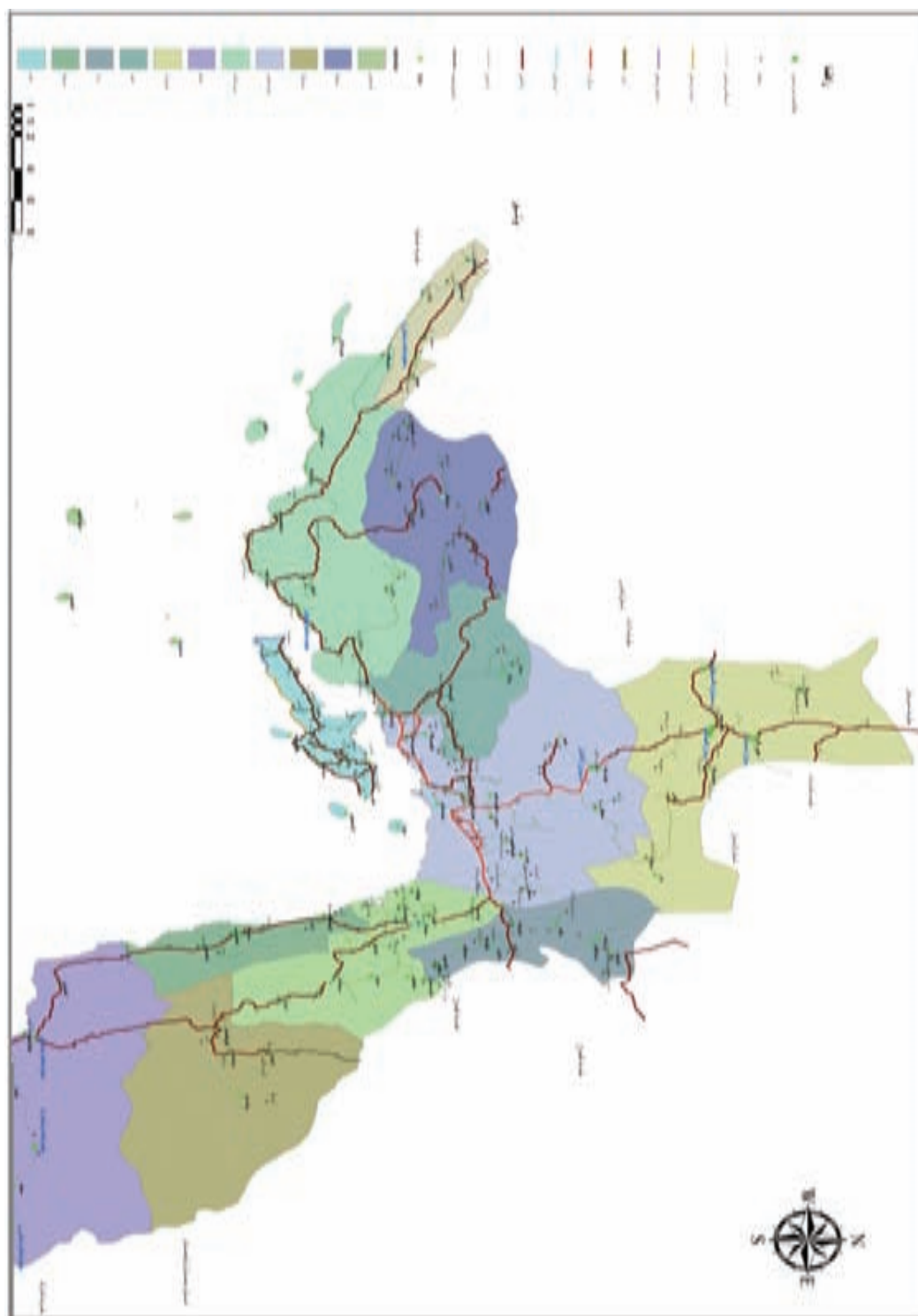

شکل ۲۳-۶ - عمران روستایی

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شکل ۲۴-۶- نقشه گردشگری استان هرمزگان

شکل ۲۵-۶ نقشه راه‌های استان هرمزگان

منابع و مآخذ

- ۱- سالنامه آماری استان هرمزگان، ۱۳۸۷
- ۲- اخلاقی پور، منصور، اطلس فرهنگی استان هرمزگان، صدا و سیما، مرکز خلیج فارس واحد آموزش و پژوهش، بهار ۱۳۸۸
- ۳- جلالی، منصور، بندرعباس در گستره تاریخ و زبان، چاپ الهادی، ۱۳۸۷
- ۴- سعیدی، سهراب، فرهنگ مردم میناب، انتشارات زوفا، ۱۳۸۶
- ۵- معتمدی، عبدالهادی، رودان بهشت جنوب، انتشارات چی چی کا، ۱۳۸۰
- ۶- وکیلی، غلام، گهره گوهری ماندگار، انتشارات چی چی کا، ۱۳۸۷
- ۷- افشار (سیستانی)، ایرج. جغرافیای تاریخی دریای پارس، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، ۱۳۷۶
- ۸- آمیه، پیر، تاریخ ایلام، ترجمه شیرین بیانی، تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۶
- ۹- دیا کونوف، م.ا. تاریخ ماد ترجمه کریم کشاورز، تهران، پیام، ۱۳۵۷
- ۱۰- دلاواله، پیتر، سفرنامه دلاواله، ترجمه شجاع الدین شفا، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۸
- ۱۱- دلد، اسکندر، سلطه جویان و استعمارگران خلیج فارس، بی جا، مؤسسه انتشارات نوین، ۱۳۶۳
- ۱۲- زعیمی، غلام رضا، تنگه هرمز، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۱
- ۱۳- مناطق نمونه گردشگری استان هرمزگان، خرداد ۱۳۸۸
- ۱۴- راهنمای گردشگری هرمزگان (دیار حرا)، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، انتشارات علم نوین، ۱۳۸۸
- ۱۵- سیری در استان هرمزگان (ویژه مسافران نوروزی)، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری
- ۱۶- طرح جامع گردشگری، میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی هرمزگان، ۱۳۸۵
- ۱۷- گزارش تحلیلی عملکرد دولت نهم در استان هرمزگان، استانداری هرمزگان، معاونت برنامه‌ریزی دفتر برنامه‌ریزی و بودجه، ۱۳۸۸
- ۱۸- آدرس سایت اداره کل محیط زیست استان هرمزگان <http://www.hormozgandoe.ir>
- ۱۹- آدرس سایت اداره کل منابع طبیعی استان هرمزگان <http://hormozgan.frw.org.ir>
- ۲۰- آدرس سایت اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان هرمزگان <http://ichtohormozgan.ir>
- ۲۱- آدرس سایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان هرمزگان <http://www.ershadhormozgan.ir>

تقدیر و تشکر

- ۱- اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان (احمد آخوندی مدیرکل - اصغر رنجبر معاونت متوسطه - رضا محمدی مسئول گروه‌های آموزشی)
  - ۲- استانداری (معاونت برنامه‌ریزی و بودجه)
  - ۳- اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
  - ۴- اداره کل محیط زیست
  - ۵- اداره کل جهاد کشاورزی
  - ۶- سازمان هواشناسی
  - ۷- سازمان فضایی ایران
  - ۸- اداره کل صنایع و معادن
  - ۹- اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی
  - ۱۰- اداره کل شیلات
  - ۱۱- اداره کل راه آهن بندرعباس
  - ۱۲- سازمان مسکن و شهرسازی
  - ۱۳- کنگره سرداران شهید
  - ۱۴- اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
  - ۱۵- پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان
  - ۱۶- پایگاه نهم شکاری
  - ۱۷- منطقه یکم نیروی دریایی
  - ۱۸- اداره کل راه و ترابری
- و تشکر از کلیه عزیزانی که با ارسال عکس با گروه تألیف همکاری نموده‌اند. برای اینکه نام کسی از قلم نیفتد از ذکر اسامی خودداری می‌شود.

